

Horten kommune
Postboks 10
3191 HORTEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Tor Fredrik Holth, 33371192

Pålegg om utredning av nitrogenfjerning for avløpsanlegg i Horten kommune

Vi viser til vårt brev av 30. januar 2024 med varsel om pålegg om å utrede nitrogenfjerning og til deres kommentarer til varselet datert 19. februar 2024.

Vedtak

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark pålegger Horten kommune å utrede kommunens handlingsrom for å få på plass nitrogenfjerning som renseløsning for kommunalt avløpsvann i tettbebyggelser over 10 000 pe (BOF₅) i Horten kommune. Utredningen skal også omfatte kostnader ved løsningene og en plan for å få det på plass så snart som mulig og senest innen 31. desember 2031.

Fristen for utredningen er **1. april 2025**.

Pålegget er gitt med hjemmel i forurensningsloven §§ 49 og 51.

Sakens bakgrunn

Vi viser til vårt brev av 8. juni 2022 der vi informerte om at det er behov for å etablere nitrogenrensing ved avløpsanlegg i tettbebyggelser med potensiell utslippsstørrelse over 10 000 BOF₅ pe og tidligere korrespondanse med kommunen, samt rapporten "*Utredning av behovet for å redusere tilførslene av nitrogen til Ytre Oslofjord*" (rapport l.nr. 7744-2022) og regjeringens *Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv*.

Miljødirektoratet skrev i brev av 13. mai 2022 til statsforvalterne at tilstanden i Oslofjorden er så alvorlig at det trengs reduksjon i tilførsler som kan føre til eutrofi, og det så raskt som mulig. Utslipp av nitrogen er en av flere faktorer som bidrar til en forverring av tilstanden i Oslofjorden og kommunalt avløp er en stor bidragsyter. Utredningsrapporten for Ytre Oslofjord slår også fast at tilførslene av nitrogen må ses på som et regionalt problem, slik at det generelle nivået av nitrogen i fjorden må reduseres.

Klima- og miljødepartementet oppfordret, i brev datert 15. desember 2023, alle kommuner i Oslofjordens nedbørsfelt til å gjøre sin del av jobben med å følge opp tiltakene i *Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord*, blant annet ved å starte planleggingen for å få på plass nitrogenfjerning fra avløpsvann.

Falkensten og Åsgårdstrand renseanlegg i Horten kommune ligger innenfor «Horten» (23 546 pe) og «Åsgårdstrand» (3734 pe) tettbebyggelse, som kommunen nylig har rapportert er samme tettbebyggelse, og også del av den større tettbebyggelsen «Tønsberg». Samlet utgjør «Tønsberg» tettbebyggelse 107 486 pe, inkludert «Tønsberg» (58 606 pe) og «Nøtterøy» (21 600 pe). Falkensten renseanlegg har en tillatelse fra 2007, en dimensjonerende kapasitet på 25 000 pe, og utslipp til Oslofjorden. Åsgårdstrand renseanlegg har en dimensjonerende kapasitet på 5 000 pe og utslipp til Oslofjorden. Begge renseanleggene har krav om 90 % reduksjon av fosfor.

Dere vurderer ulike alternativer for samarbeid mellom Horten, Holmestrand, Tønsberg, Færder og/eller Sandefjord kommuner, for å tilfredsstille kommende krav om rensing av organisk stoff og nitrogen.

Uttalelser til varselet

Horten kommune

Dere opplyser at dere utreder mulighet for nitrogenrensing ved Falkensten renseanlegg, med og uten Holmestrand kommune, og at dere også har deltatt i en mulighetsstudie om nitrogenrensing sammen med 4 andre kommuner. Dere vurderer både ulike varianter av fellesanlegg med de andre kommunene, og utbygging på hver lokasjon.

Dere opplyser at dere nå er i gang med en detaljert konseptvalgutredning (KVU), som kan brukes som grunnlag i en prosjektfase, og at utredningen har en meget stram fremdriftsplan. Dere skriver at KVUen skal gi svar på det varslede pålegget om nitrogenutredning. KVUen skal være ferdig 10. januar 2025, deretter skal tredjepart kvalitetssikre den. Dere kan dermed sende den til oss først innen 1. april 2025. Etter kvalitetssikring skal KVUen til politisk behandling for valg av konsept, og dere skriver at dette trolig ikke er klart før slutten av 2025.

Dere skriver at kombinasjonen av KVU og parallell kommunal utredning skal sikre at Horten kommune har fremdrift i prosjektet og at kommunen er klar til å gå videre dersom resultatet av KVU viser at det totalt sett beste alternativet vil være å bygge ut Falkensten renseanlegg.

Vår begrunnelse

Når forurensningsmyndigheten avgjør om vi skal gi tillatelse og fastsetter vilkår etter § 16, skal vi legge vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket ellers vil medføre.

Vi mener kunnskapsgrunnlaget er godt med hensyn til behovet for å redusere tilførsel av nitrogen til Oslofjorden, og renseanleggenes bidrag til utslipp.

Som forurensningsmyndighet har vi imidlertid behov for mer informasjon om deres muligheter for å få på plass nitrogenfjerning, herunder kostnader forbundet med dette.

Tilstanden i Oslofjorden tilsier at det haster å redusere tilførsler til fjorden, og bedre rensing ved de største avløpsanleggene vil kunne bidra til dette. Det er derfor et mål at fremdrift på utredningen

skal være så stram som mulig, men tidspress skal likevel ikke gå på bekostning av resultatet. Vi anser det som hensiktsmessig å gi kommunen nok tid til å ta riktige valg for fremtidige renseanlegg.

Vi legger til grunn at dere har lagt opp til en stram fremdriftsplan, og setter fristen for å levere utredningen av ulike løsninger for nitrogenfjerning for Horten kommune til 1. april 2025.

Pålegget er vedtatt med hjemmel i forurensningsloven §§ 49 og 51, for hhv. opplysninger dere allerede har, og utredninger/undersøkelser dere må gjøre.

Nærmere om innholdet i utredningen

Utredningen skal inneholde ulike løsninger for nitrogenfjerning fra kommunalt avløpsvann i tettbebyggelser over 10 000 pe (BOF₅) i Horten kommune, inkludert kostnader ved løsningene og en plan for å få det på plass så snart som mulig og senest innen 31. desember 2031.

Utredningen skal inneholde:

- Vurdering av alternativer og begrunnet valg av teknologisk renseløsning, herunder om mulighetene for tilpasninger og endringer i dagens renseanlegg, eller hvis aktuelt, en omtale av behovet for nyetablering. Planforhold og aktuelle plasseringer skal omtales der det er relevant.
- Vurdering av muligheten for hhv. 70, 80 og 85 % renseseffekt for nitrogen som årlig middelvei (inkl. renseanleggets overløp).
- Vurdering av oppnåelig renseseffekt for organisk stoff som følge av nitrogenfjerning.
- Eventuelle muligheter for samarbeid med andre kommuner eller tettbebyggelser, der dette kan være aktuelt.
- En angivelse av kostnader for mest aktuell(e) løsning(er) for de ulike renseseffektene, herunder hvordan disse vil fordeles på innbyggerne med tanke på selvkost-prinsippet.
- Hvordan dere tilrettelegger for at renseanlegg og slambehandling på sikt skal kunne oppnå EUs krav om energinøytralitet. Dere må synliggjøre hvordan dere planlegger plassering, renseløsning og slamløsning ut ifra målet om at renseanlegget innen 2045 skal produsere energi fra fornybare kilder. Energien kan produseres på eller utenfor renseanlegget, og bare 35 % av energien (ikke-fossil) kjøpes fra eksterne kilder.
- Plan som angir tydelige milepæler. Planen må ta for seg alle de aktuelle avklaringene og beslutningene dere må ta. Vi forventer en plan som er så komprimert i tid som mulig, uten at det går ut over kvaliteten på resultatet. Vi ønsker ikke at dere legger til tidsmessige sikkerhetsmarginer for uforutsette forhold eller kapasitetsproblemer knyttet til innkjøpte tjenester.
- Andre forhold som dere oppfatter som vesentlig, bør også inngå.

Dersom svaret på denne pålagte utredningen er en del av et større arbeid, for eksempel en konseptvalgutredning, skal dere sammenstille svaret på pålegget i et eget dokument eller kapittel for deres kommune.

Fristen for utredningen er 1. april 2025.

Dere skal rapportere framdrift i dette arbeidet som en del av årlig rapportering på arbeid med Oslofjordplanen.

Dere skal informere oss om status for arbeidet med utredningen innen 15. august 2024 og framdrift iht. planen i årlig egenkontrollrapportering til oss fra 2025.

Klageadgang

Sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket **innen tre uker** etter at melding om vedtaket er mottatt. En eventuell klage skal angi hva dere klager over og den eller de endringer dere ønsker. Klagen bør begrunnes, og dere bør nevne andre opplysninger av betydning for saken.

En eventuell klage skal dere sende til Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. Hvis vi ikke gir medhold i klagen, vil vi sende den til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Med hilsen

Siv Hege Wang Grøvo (e.f.)
fagsjef

Tor Fredrik Holth
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Vestfold fylkeskommune
Horten - Larvik vannområde

Postboks 1213 Trudvang
e-post

3105 TØNSBERG